

HANGYA

Szövetkezeti előadások a cluj-i-kolozsvári unitárius theologiai akadémián.

[Folytatás].

Ezzel szemben a fogyasztási szövetkezet a tiszta nyereséget nem tartja meg tőke képzésre, hanem különböző alakban visszaadja. — Visszaadja az évenkénti vásárlás arányában az üzleti év végén áruban, vagy készpénzben — visszaadja üzletrészekben mindaddig, míg ezen uton is megerősíti alaptőkéjét, visszaadja községi iskolának — a községbeli egyházaknak és más olyan célok-
nak, melyek minden községi lakosnak jók és hasznosak. — Ha már most egy község minden családja és így minden lakosát tagja volna az ottani fogyasztási szövetkezetnek, a legnagyobb valószínűséggel elég erőssé tehetnék azt arra, hogy a község minden szükségletét abból a szövetkezetből szerezze meg, amikor is egy községre korlátozva meg volna valósítva a kereskedés köréből az érték-
többlet kiküszöbölése azáltal, hogy mindazt a hasznot, amit a községi fogyasztási szövetkezet egy község fogyasztóinak áruval való ellátásából szerez — visszatérítene a fogyasztóknak.

„Hangya” szövetkezeteinkben még távol állunk ettől az ideális végső céltól, mivel, ha egy község névtárt kezünkbe véve bármely olyan község lakosainak számát — ahol Hangya szövetkezet van, összehasonlítjuk a szövetkezet tagjainak számával, még mindig tekintélyes különbséget találunk, számítván szövetkezeti tagokul csak az önálló családokat. — Mindenütt azt találjuk, hogy a lakosság kisebb része tagja a szövetkezetnek, miért is távol állunk jelenleg még a céltól egy, a jelenbeninél jobb szervezésétől a fogyasztóknak és fogyasztásnak.

Ha minden község minden lakosának, vagy legalább a lakosság többségének fogyasztása a szövetkezeti kereskedelem útján lesz ellátva, akkor lehetőségessé válik nagy áruraktárak felállítása és fenntartása által a nemzetközi kereskedelemnek szövetkezeti alapon szervezése. Ezen a fejlődési fokon lehetséges lesz az elsőrangú szükségleti cikkeknek nemzetközi szövetkezeti alapon beszerzése és szétosztása olyképen, hogy p. o. a kávé, teát közvetlenül a termelők-től szerezze meg az angol, francia, német nagy áruraktár közvetlenül juttatja

el p. o. az erdélyi szövetkezetek központjához, kiküszöbölve a közvetítő kereskedelem annyi és annyi közbeeső állomását és az áraknak ugyanannyiszori emelését.

A kereskedelemnek szövetkezeti alapra helyezését követné az ipari vállalatoknak, köztük a gyári iparnak szövetkezeti jellegűvé alakítása és ezt, mint végső fok a mezőgazdagságnak szövetkezetekkel szövetkezeti elvek szerinti folytatása.

Ez a fejlődés az egyéni tulajdont nem kívánja feláldozni — fenntartaná azt egy olyan termelési rendmegvalósításában, mely az érték-többlet következetes kizárásával a jelenbeni kapitalistikus termelési rendszernek legnagyobb hátrányait képes volna megszüntetni.

Látható ebből, hogy a fogyasztási szövetkezetek és a többi másféle szövetkezetek igen jelentékeny és igen megszeméltőrekvések letéteményesei — egy új és olyan termelési rendnek pionirjai, mely csendben, feltétlenül békés eszközökkel egyetlen osztály letörése és megsemmisítése nélkül akarja az átalakulást és a fejlődést.

Előadó a következő szavakkal zárta be előadását: „fiatal barátaim én tényeket és igazságokat adtam elő Önöknek azzal a határozott szándékkal, hogy megismertetve a szövetkezetek történetét, keletkezésüknek okait és jelentőségét, meggyőzzem Önöket arról, hogy az emberi társulás ezen formája nem mérül ki a fogyasztók olcsóbb árakkal történő ellátásának feladatában, hanem a jelenlegi kapitalistikus termelési rendnek alapjában leendő megjavítását akarja és arról is, hogy olyan munkáról és tevékenységről van szó, mely méltán sorozható egy lelkes és egy tanító pásztori gondoskodása körébe.”

Szövetkezeti hírek.

Csak akarni kell!

Valahányszor egy-egy mozgalmat megindítunk szövetkezeteink boldogulása érdekében, — legyen az alaptőke-propaganda, vagy más egyéb, — mindannyiszor érkezik hozzánk egynéhány kicsihitűséggel telített levél, amely aggályoskodóan azzal végződnek, hogy „nálunk ezt nem lehet megcsinálni!” Valóban, ahol a különben törekvő vezetőségben egy kényelmes és nemtörődöm ember

is helyet foglal, ott hamar kialakul a központi felfogásra a válasz: „nálunk ezt nem lehet!” Szövetkezeteink fejlődésének egyik akadálya már békeidőben a tőkeszegénység volt, amit a háboru szülte bizonytalan gazdasági viszonyok csak fokoztak. Ez a tőkeszegénység azonban egy szövetkezetünknel sincs összefüggésben a lakosság anyagi helyzetével, mert számos példa igazolja, hogy szegény lakosságú községekben is vannak virágzó és tőkeerős szövetkezetek, míg gazdag vidéken is vannak tőkeszegény szövetkezetünk.

„Szövetkezzünk és csináljunk magunknak egy boltot, amelynek már pusztá létezése is megvéd bennünket a kizsákmányolástól!” Ezzel a gondolat-
lattal ültetjük el alakításkor a fogyasztási szövetkezet fáját s mikor a fa már növesznek indul, mikor már érezteti hatását a piaci árak kialakulásánál és amikor már a további fejlődéshez szükséges anyagi erő megszerzésére hívjuk fel a vezetőket, elfogadhatjuk-e válaszul, hogy: „nálunk nem lehet!” — Belenyugodhatunk-e abba, hogy legyen olyan szövetkezet is, melynek alaptőkéje nem elég forgalma lebonyolításához? Szerintünk minden lelkiismeretes vezetőségnek mindaddig folytatni kell az alaptőke gyűjtés propagandáját, amíg a szövetkezeti forgalom lebonyolításához elegendő saját tőkéje nincs, a tapasztalat azt mutatja, hogy a tagok mindig oly mértékben tanusítanak megértést és áldozatkészséget, amilyen alapos a vezetőség propagandája.

Hogy eredmények eléréséhez csak akarat kell, arra legjobb bizonyítékok az utóbbi tőkegyűjtések.

Hangya naptár általi üzletrészjegyzés. A sáromberkei fogyasztási szövetkezet 100 drb. 1925. évi Hangya naptárra való előjegyzését azzal indokolja, hogy a múlt évben dacára annak, miszerint a buzagyújtó bizottság semmi eredményt sem tudott elérni, a vezetőség a Hangya naptárral e téren legszebb sikert mutatott fel. Ugyanis a szövetkezet múlt évben ingyen osztotta szét a Hangya naptárt tagjai közt, azzal a feltétellel, hogy a naptár előállítási árának összegével a tagok új üzletrészt tartoznak jegyezni. — Ily módon a Hangya naptárral 62 régi tag által 392 üzletrészt 2000 leu értékben és 70 új tag által 90 üzletrészt 450 leu értékben tudtak jegyez-
tetni és a jegyzéseket azonnal kifizettetni.

Ez évben előjegyzett 100 darab Hangya naptárt is hasonlóképp kívánják az üzletrészejegyzés szolgálatába állítani és ezáltal erősíteni a szövetkezet tőkét, azonkívül olyan naptárt adni a nép kezébe, melyből ismereteket szerez a szövetkezés hasznosságáról. Az előjegyzést eszközlő levél szerint a Hangya naptár maga csinál propagandát, buzdít, tanít másokat is arra, hogy szövetkezésben van az erő, erőben a siker, sikerben a boldogság. A szövetkezeti naptár hirdetője annak, hogy a szalmaszálát könnyen felkapja a szellő, de a nagy terebélyes gyökeres fát csak a tomboló vihar döntheti ki.

A Hangya naptár céljainak megértése mellett bizonyít a sáromkerkei szövetkezet előjegyzési levele, melyet — hisszük — valamennyi szövetkezet hasonló előjegyzése fog követni.

Tőkegyűjtés Vervölgyön. A vervölgyi fogyasztási szövetkezet újabb tőkegyűjtési akciót indított üzletrésztökejének emelhetése végett, mely alkalommal a jegyzések ösztönzésére ajándék üzletrészeket helyezett kilátásba. A szövetkezet vezetősége kimondta ugyanis, hogy a régi tagok által történő újabb üzletrészejegyzéseknél minden két jegyzett üzletrészt után egyet, az újonnan belépő tagok jegyzésénél pedig minden 5 üzletrészt után 1 üzletrészt ingyen, ajándékképp ad. Ezen kedvezmény mellett történő jegyzések határideje f. évi november hó 1-ében állapított meg, az üzletrészt értéke pedig akár készpénzben, akár terményben fizethető. Egyidejűleg a vezetőség a következő jegyzéseket eszközölte. *Kassai József 2, Puskás József 4, Végh Sándor 2, id. Bécsi Lajos 2, Szipoly Antal 4, Tóth Albert 2, Tyukodi Ferenc 2, Tóth Zs. Mihály 2, Kun Zsigmond 2, Tóth J. M. Mózes 2, Máté Péter 2, Balogh Mihály 4* üzletrészt jegyzett. A megindított tőkegyűjtés a kedvező üzletrészejegyzési feltétel mellett előreláthatólag a legszebb eredményeket fog felmutathatni, amiről annak idején ismét leszámolunk.

Tőkegyűjtés Árpáston. Örömmel vettük a hírt az árpástói fogyasztási szövetkezet tőkegyűjtő mozgalmanak megindításáról is, melynek élén *Balázs Árpád* volt szövetkezeti ügyvezető elnök, jelenleg pedig üzletvezető könyvelő áll. Az ő határtalan lelkesedése és odaadó szövetkezeti buzgólkodása a mozgalom legszebb eredményével biztat, mert agitációja révén a tagok meggyőződést szerezhetnek szövetkezetük tőkészségéről és hogy egyedül ők tehetik áldozatkészségükkel és megértő támogatással

szövetkezetüket képessé arra, miszerint a tagok gazdasági érdekeit a legelőnyösebben előmozdithassa. A lelkes propaganda folytán eddig új üzletrészeket jegyeztek: *Balázs Árpád, Csejdi Jenő, Balázs Ferenc, Balázs Dániel elnök, Kőő István, Móra Gábor, Balázs Elek, Avram Tódor, ifj. Móra András, Balázs Márton, Móra Dezső*, valamennyien 500 Leu értékben 50—50 db új üzletrészt. Ezen rendkívül szép kezdeményezést a tagok részéről is előreláthatólag hasonló jegyzés fogja követni.

Elismerés a szövetkezeti önzetlen munkáért. Az *anti* szövetkezet vezetőségének két leglelkesebb tagja, *Pósta Sándor* tanító, szövetkezeti ügyvezető és *Mátyási Lajos* kisgazda szövetkezeti könyvelő. Mindketten vetélkednek a szövetkezetükért teljesítendő odaadó munkálkodásban, minek jellemzésére szolgálhat, hogy a könyvelő egyik lábára sánta lévén és még hozzá 3 km. távolságban lakik a községtől, mindannak dacára minden nap megjelenik a szövetkezetben és napról-napra pontosan végzi kötelességét, nemkülönben az ügyvezető is. A közgyűlés által odaadó működésük elismerésül megszavazott 1—1% jutalék fizetésüket a szövetkezet érdekeire való tekintettel, hogy a költségeket apasztassák, nem hajlandók elfogadni, hanem megelégesznek havonként 50—50 Leu szerény díjazással, így akarván a közcél önzetlenül a legnagyobb lelkiismeretességgel és odaadással szolgálni. Ezen derék szövetkezeti harcosok részére önzetlen buzgóságukért az egész szövetkezeti tábor elismerését nyilvánítjuk.

A központ közleményei.

Áruosztályunk értesíti az összes szövetkezeteket, hogy a közeledő cséplési szezonra gondoskodott a szövetkezetek részére multhatatlanul szükséges benzintől. Így központi raktárunkban **kellő készlettel rendelkezünk 755/60-as sudánnal veresre festett nehéz benzintől**, melyet szövetkezeteinknek legelőnyösebb ár mellett adunk.

A szállítást központi raktárunkból fogjuk intézni s ezért felkérjük az ügyvezetőket, hogy amennyiben a szövetkezet vashordóval rendelkezik, jelezze azt benzinszükségletének rendelkezésekor. **A benzinrendelések mielőbbi feladása tehát a szövetkezetek érdekében áll.**

Áruosztályunk ismételtén figyelmébe ajánlja szövetkezeinknek a befűzési szezon kezdetével legkeresettebb idény-cikkeket:

Befűtés és izes üvegek:

0.2 lit. 60 számú
0.3 " 50 "
0.45 " 40 "
0.65 " 30 "
0.95 " 24 "

Ugorkás üvegek:

1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 10 literes nagyságokban.

Lantorna papír.

Befűtött kötöző zsinag.

Ezen cikkekkal valamennyi raktárunkat felszereltük, tehát a szövetkezetek szükségletüket most már sürgősen rendeljék meg az illetékes raktártól, hogy a kellő időben megkaphassák a megrendelt üvegeket.

Jegyezzen elő

már most minden szövetkezet az 1925. évi „Hangya” Naptárra.

A naptár az előjegyzett mennyiségben fog készülni. Előjegyzéseket augusztus 1-éig fogadhatunk csak el. *A legszebb, legnagyobb, legolcsóbb* valamennyi naptár között.

A Hangya naptárral egy értékes könyvet adunk a nép kezébe.

Minden szövetkezet önmaga mellett csinál propagandát, buzdít és tanít tagjait között a Hangya naptárral.

A tagok szövetkezeti ismereteinek, szellemének és áldozatkészségének gyarapítására s így az üzletrésztöke állandó emelésének előkészítésére *legalkalmasabb a Hangya naptár.*

Minden tagnak egy naptárt a kezébe!

Minden szövetkezet hozzon a szövetkezés népszerűsítésére áldozatot a naptár széleskörű terjesztésével.

Jegyezzen elő már most tehát minden szövetkezet minél nagyobb számban.

Előállítási áron adjuk, mert fontos a cél, az eszme terjesztése, ne nyeréskedjünk a Hangya naptárral.

HIRDETÉSEK.

Balavásári fogyasztási és érték. szövetkezet 1924. évi július hó 13-án délután 3 órakor a szövetkezet helyiségében rendkívüli közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 25. §-a értelmében meghívottnak. Ha a közgyűlés a megjelenő tagok csekély száma miatt határozatképtelen lenne, úgy a közgyűlés 1924. év július hó 20-án fog megtartani, mely tekintet nélkül a tagok számára határozatképes lesz. Napirend: 1. A szövetkezet felszámolásának kimondása. 2. A felszámoló bizottság megválasztása. 3. Netaláni indítványok. Kelt Balavásár, 1924. június 25. *Az igazgatóság.*

A „Hangya” című melléklet szerkesztő:

DR. SZENT-IVÁNYI ÁRPÁD.

A melléklet tulajdonosa:

„HANGYA” SZÖV. KÖZPONTJA, NAGYENYEL

Kiadó:

TÖRÖK BÁLINT

Az E. O. E. Hírkára.

NE HASZNÁLJON MÁST CSAK AZ EREDETI
KIPRÓBÁLT GYÓGYHATÁSÚ
„HANGYA” SÓSBORSZESZT!